

Kijkwijzer voor beoordeling Lezen van zakelijke teksten: aspecten van de taak

Aspecten taak	1F	2F	3F	4F
Algemeen				
- inhoud/context	Kan eenvoudige teksten lezen over: <ul style="list-style-type: none"> - alledaagse onderwerpen - onderwerpen uit de leefwereld - in bekende context 	Kan teksten lezen over: <ul style="list-style-type: none"> - alledaagse onderwerpen - vertrouwde onderwerpen binnen eigen vak- of interessegebied - onderwerpen die verder van de leerling af staan 	Kan een grote variatie aan teksten lezen over: <ul style="list-style-type: none"> - onderwerpen uit de (beroeps)opleiding - onderwerpen van maatschappelijke aard - onderwerpen buiten het vak- of interessegebied 	Kan een grote variatie aan complexe teksten lezen over: <ul style="list-style-type: none"> - onderwerpen uit de (beroeps)opleiding - onderwerpen van maatschappelijke aard
Tekstkenmerken				
- structuur	Eenvoudig Herkenbare ordening van de informatie	Helder Duidelijk aangegeven verbanden in de tekst	Relatief complex Met duidelijke opbouw Eventueel gebruik van kopjes	Complex en niet altijd even duidelijk Met een ingewikkelde argumentatie (bij betogende teksten)
- informatiedichtheid	Lage informatiedichtheid door: <ul style="list-style-type: none"> - belangrijke informatie te markeren of te herhalen - niet te veel (nieuwe) informatie gelijktijdig te introduceren 	Lage informatiedichtheid	Informatiedichtheid kan hoog zijn	Hoge informatiedichtheid (bij informatieve teksten)
- vocabulaire	Voornamelijk frequent gebruikte (of voor leerlingen alledaagse) woorden	Ook laagfrequente woorden	Als 2F	Als 2F
Tekstsoort/vorm				
- instructies	Routebeschrijvingen Aanwijzingen bij opdrachten	Recepten Veel voorkomende aanwijzingen en gebruiksaanwijzingen Bijsluiters van medicijnen	Ingewikkelde instructies in gebruiksaanwijzingen <ul style="list-style-type: none"> - bij onbekende apparaten - bij onbekende procedures 	Als 3F
- informatieve teksten	Schoolboekteksten, naslagwerken, internetteksten, schematische overzichten	Studieteksten, standaardformulieren, notities, nieuwsberichten, artikelen in populaire tijdschriften	Voorlichtingsmateriaal, zakelijke correspondentie, ingewikkelde schema's, rapporten (over het eigen werkteerrein)	Rapporten, artikelen
- betogende teksten	Advertenties, reclames, huis-aan-huisbladen	Folders, brochures, licht opiniërende artikelen	Opiniërende artikelen	Als 3F

Kijkwijzer voor beoordeling Lezen van zakelijke teksten: kenmerken van de taakuitvoering

Taakuitvoering	1F	2F	3F	4F
Techniek en woordenschat				
	Vloeiend lezen (woordherkenning staat tekstbegrip niet in de weg) Alledaagse (frequente) woorden begrijpen	Vloeiend lezen (zonder beperkingen) Voor tekstbegrip voldoende woorden begrijpen	Als 2F	Als 2F

Begrijpen				
- kern van de tekst	Specifieke informatie uit de tekst halen	Hoofdgedachte weergeven Onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken	Hoofdgedachte weergeven in eigen woorden Onderscheid maken tussen feiten en meningen Tekstsoorten (uiteenzetting, beschouwing, betoog) benoemen	Als 3F
- tekstuele relaties	-	Relaties leggen tussen tekstdelen (inleiding, kern, slot) en teksten Beeldspraak herkennen	Relaties (oorzaak-gevolg, middel-doel, opsomming) herkennen en begrijpen Functie van tekstdelen benoemen	Als 3F
- argumentatie	-	-	Onderscheid maken tussen standpunt, argument en drogreden	Onderscheid maken tussen objectieve en subjectieve argumenten Argumentatieschema's herkennen
- strategie	Leesmanier afstemmen (bijvoorbeeld globaal, precies, selectief/gericht) Betekenis van een onbekend woord uit de context afleiden	Informatie ordenen Betekenis van woorden afleiden (uit de context, de samenstelling, of de vorm)	Als 2F	Als 2F
Interpreteren				
- tekstuele relaties	Informatie interpreteren Relaties tussen een schema en een tekst expliciteren	Relaties leggen tussen informatie en algemene kennis	Conclusies trekken naar aanleiding van een (deel van een) tekst Tekst opdelen in betekenisvolle eenheden	Teksten en tekstdelen vergelijken Impliciete relaties tussen tekstdelen aangeven
- bedoeling	Meningen interpreteren	Bedoeling van tekstgedeeltes duiden Bedoeling van specifieke formuleringen duiden Bedoeling van de schrijver verwoorden	Conclusies trekken over intenties, opvattingen en gevoelens van de schrijver Talige middelen aangeven die de schrijver gebruikt voor zijn doel	Persoonlijke waardeoordelen herkennen en als zodanig interpreteren Argumentatie interpreteren
Evaluëren				
	Een tekst(deel) beoordelen	Relaties tussen en binnen teksten beoordelen	Argumentatie op aanvaardbaarheid beoordelen Informatie in een tekst beoordelen op waarde voor zichzelf en anderen Betrouwbaarheid van bronnen beoordelen	Taalgebruik beoordelen Argumentatie beoordelen Consistentie van een tekst beoordelen
Samenvatten				
		Een beknopte samenvatting schrijven	Een beknopte samenvatting schrijven voor anderen Bronnen vermelden	Een goed geformuleerde beknopte samenvatting schrijven
Opzoeken				
	Zoekend lezen in naslagwerken (als woordenboek, telefoonboek)	Systematisch informatie opzoeken (op internet of in schoolbibliotheek)	Snel informatie vinden in langere rapporten of ingewikkelde schema's	Als 3F